



1 2 3

1. Ieder talent telt

- Om ieder talent van onze jonge kinderen¹ te stimuleren zorgen onze professionals in een doordacht spel- en activiteitenprogramma dat we onze jonge kinderen iedere dag opnieuw uitdagen het beste uit zichzelf te halen.
- Dat doen wij op onze scholen door aan te sluiten bij de zone van naaste ontwikkeling en een hoog niveau van de 'educatieve kwaliteit'.
- We maken steeds de afweging of er instructie nodig is of creëren een rijke leeromgeving waarin jonge kinderen dit zelf kunnen ontdekken.

Hoe zou je dat terug kunnen zien in onze scholen »



2. Hoge verwachtingen

- Wij bij BOOR hebben hoge verwachtingen van en gedragen ons begripvol tegenover jonge kinderen.
- We bieden duidelijke ondersteuning, dagen de kinderen uit en geven veel positieve en responsieve feedback.
- We weten dat we een positief effect kunnen hebben op het zelfvertrouwen en de motivatie van onze jonge kinderen, zodat jonge kinderen gaan presteren naar de verwachtingen die een professional van hen heeft.
- We zien ouders als een serieuze samenwerkingspartner bij de ontwikkeling van hun jonge kind; we zijn geïnteresseerd in de verhalen van de ouders over hun kinderen.

Hoe zou je dat terug kunnen zien in onze scholen »



3. Leerlingen anders en uniek behandelen

- Omdat we weten dat leerprestaties van kinderen voor 20 tot 30 procent worden bepaald door het handelen van het leerkrachtenteam, reflecteren we op ons handelen door samen data te duiden.
- We doen binnen schoolteams onderzoek naar de vorderingen van individuele jonge kinderen en de groep als geheel om voor ieder kind het verschil te maken.
- We hebben actuele kennis van de ontwikkeling van jonge kinderen en verzamelen systematisch observatiegegevens.

Hoe zou je dat terug kunnen zien in onze scholen »



4. Ruimte voor verschil

- In onze scholen is een ontwikkelingsgerichte aanpak zichtbaar in de kleutergroepen; professionals stemmen hun aanbod af op de ontwikkeling en de ervaringen van de kinderen in de groep.
- De professional stimuleert interacties en exploraties van kinderen in een rijke leeromgeving.
- Jonge kinderen hebben in deze aanpak vrijheid om keuzes te maken tussen speelhoeken en de verschillende activiteiten.

Hoe zou je dat terug kunnen zien in onze scholen »



5. We bieden een brede basis

- In de onderbouw werken we met rijke, aansprekende thema's die de belevingswereld van kinderen vergroot; de leerinhouden worden in samenhang en in de zone van naaste ontwikkeling aangeboden zodat de kinderen tot dieper leren kunnen komen.
- Zowel de professional als de jonge kinderen hebben inbreng om het thema te verrijken of een nieuwe speel- en ontwikkelimpuls te geven.
- Naast taal, rekenen, motoriek, sociaal-emotionele en creatieve ontwikkeling, is er aandacht voor het stimuleren van executieve functies.
- We werken planmatig en plannen de verschillende leerinhouden en de bijbehorende leeractiviteiten beredeneerd in, gericht op de zone van naaste ontwikkeling.

Hoe zou je dat terug kunnen zien in onze scholen »

Het schoolbestuur heeft een visie op het jonge kind; de school heeft deze visie op het jonge kind voor de eigen school (B); waar mogelijk samen met de voorschool (G). Deze is gespecificeerd voor haar populatie en gericht op beredeneerd spelend leren (B). (Uit: Rotterdamse resultaatafspraken vroegscholen 2022)

[Klik hier voor de resultaatafspraken »](#)

¹ We spreken steeds over het jonge kind of jonge kinderen. Hiermee bedoelen we alle kinderen in onze scholen tot en met groep 3 (leeftijd 4 t/m 8)

Hoe zou je dat terug kunnen zien op onze scholen?



Deze punten zijn ter inspiratie hoe je de visie in jouw school kan vormgeven. Het betekent niet dat we dit letterlijk in elke school willen terugzien. We hopen je hiermee vooral te inspireren in de geest van de visie, concreet een impuls te geven aan het onderwijs aan het jonge kind in jouw school.

« Ieder talent telt »

Naar meer verdieping en achtergrond »

- Je ziet onze professionals veel observeren. De observaties brengen de ontwikkelbehoeften van alle jonge kinderen in beeld en maken inzichtelijk of een toevoeging of aanpassing in het aanbod nodig is.
- De professional zal, al naar gelang de fase waarin het jonge kind zich bevindt, observeren, spelimpulsen geven, meespelen of begeleiden, zodat het spel in de hoeken wordt bevorderd.



Naar meer verdieping en achtergrond »

« Hoge verwachtingen »

- Je ziet onze professionals het hogere orde denken van jonge kinderen stimuleren.
- Er vinden regelmatig gesprekken tussen de professional en het jonge kind plaats. Daarin tonen zij, in daad en woord dat ze trots zijn op de jonge kinderen.
- Je ziet ons actief samenwerken met ouders en leerlingen; we werken aan een vertrouwensband met ouders en doen activiteiten om de (taal)omgeving thuis te stimuleren.



« Leerlingen anders en uniek behandelen »

Naar meer verdieping en achtergrond »

- We investeren in een goede doorgaande leerlijn met de voorschoolse voorzieningen.
- We kijken regelmatig bij elkaar of met elkaar in de klas en we reflecteren samen op ons handelen.
- We denken in mogelijkheden om onze jonge kinderen snel de juiste ondersteuning te bieden om tot ontwikkeling te komen.



« Ruimte voor verschil »

Naar meer verdieping en achtergrond »

- We zien in onze klassen afgestemde materialen, die regelmatig afgewisseld worden.
- De ruimte is zo ingericht, denk aan afgebakende hoeken, dat kinderen zich veilig voelen en ruimte biedt aan verschillende soorten spel en activiteiten.
- We zien vooral voor de kinderen herkenbare en echte spullen en materialen die handelingen uitlokken om tot dieper spel te komen.
- We zien brede uitdagende thema's waarin kinderen nog iets te leren hebben en dat speelbaar is.



« We bieden een brede basis »

Naar meer verdieping en achtergrond »

- De professional richt zoveel mogelijk samen met de kinderen een rijke spelomgeving in; de materialen in de hoeken spreken de verschillende ontwikkelingsgebieden aan.
- De professional plant leeractiviteiten in, die het spel in de hoeken verder verrijken en verdiepen.
- In de planning is voldoende ruimte om flexibel in te spelen op de inbreng van de kinderen om aan te sluiten bij de zone van naaste ontwikkeling.
- De planning, waar ruimte is voor een logboek, is gekoppeld aan een (groeps)plan waarin de ontwikkelingsdoelstellingen terugkomen.





1. Ieder talent telt

Om ieder talent van onze jonge kinderen te stimuleren zorgt BOOR dat onze professionals² in een doordacht spel- en activiteitenprogramma onze jonge kinderen iedere dag opnieuw uitdagen het beste uit zichzelf te halen. Dat doen wij op onze scholen door aan te sluiten bij de zone van naaste ontwikkeling en een hoog niveau van de 'educatieve kwaliteit'. Onze professionals zijn constant bezig met kennis van de leerlijnen, de cognitieve- (taal en rekenen), sociaal-emotionele en motorische ontwikkeling van jonge kinderen te stimuleren. Dit kan door (taal)rijke activiteiten aan te bieden die aansluiten bij de belevingswereld. Zo raken kinderen betrokken en uitgedaagd om verbanden te leggen en zelfstandig na te denken. Ook krijgen zij individuele feedback die hen in staat stelt een stapje verder te komen in hun ontwikkeling. Onze professionals wegen daarbij steeds af of er instructie nodig is om het jonge kind verder te brengen of dat het mogelijk is om een rijke leeromgeving te creëren waarin jonge kinderen dit zelf kunnen ontdekken. Steeds opnieuw is de afweging hoe de inbreng van jonge kinderen een rol speelt om de betrokkenheid te vergroten of eigen keuzes maken.

Hoe zou je dat terug kunnen zien op onze scholen?

Om aan te sluiten bij de belevingswereld van onze jonge kinderen zie je onze professionals veel observeren. De observaties brengen de ontwikkelbehoeften van alle jonge kinderen in beeld en tonen of een toevoeging of aanpassing in het aanbod nodig is. Om hier ruimte voor te creëren wordt er veel gewerkt met uitgestelde aandacht en vaste routines, opdat jonge kinderen weten wat er van hen wordt verwacht.

Jonge kinderen krijgen de ruimte om in de (rijke) leeromgeving hun eigen spel te spelen en activiteiten uit te voeren en te verwerken. De jonge kinderen krijgen op verschillende momenten keuzemogelijkheden, bijvoorbeeld via een (digi)keuzebord of zij krijgen de keuze om met een bepaalde activiteit door te gaan. Ook als hij/zij nog in het spel zit. Bij het maken van 'werkjes' is vooral het proces van belang en er wordt gewerkt met stappen naar succes.

De professional zorgt voor een uitdagende leeromgeving die uitnodigt tot verschillende vormen van spel. We zien voor jonge kinderen in de klas herkenbare hoeken en veel open materiaal³. We zien de professional verschillende rollen aannemen (coachend of meer sturend), om jonge kinderen uit te dagen om aan doelen te werken. De professional zal, al naar gelang de fase waarin het jonge kind zich bevindt, observeren, spelimpulsen geven, meespelen of begeleiden, zodat het spel in de hoeken wordt bevorderd.

Ik wil aan de slag met de visie op mijn school »

- 2 We spreken hier steeds over professionals, we bedoelen hiermee de leerkracht, lerarenondersteuner, klassen-assistent of pedagogisch medewerker. Daar waar nodig hebben we het verder gespecificeerd.
- 3 Open einde speelgoed is speelgoed waarmee jonge kinderen alle kanten op kunnen. De functie ligt niet van tevoren vast, waardoor kinderen er steeds op een andere manier mee kunnen spelen. Denk aan stukjes stof, lege verpakkingen, denappels, gordijnrings, kartonnen dozen, lege plastic flessen, knopen of stenen.

2. Hoge verwachtingen



Op onze scholen hebben we hoge verwachtingen van alle jonge kinderen. In het bijzonder van jonge kinderen die vanwege hun systematische onder-realisatie⁴ hun potentieel niet vanzelfsprekend waarmaken. Bij BOOR weten we dat het effect van hoge verwachtingen essentieel is in hun schoolloopbaan. Professionals met hoge verwachtingen gedragen zich begripvol tegenover jonge kinderen, bieden duidelijke ondersteuning, dagen de kinderen uit en geven veel positieve en responsieve feedback. Bij BOOR geloven we dat dit een positief effect heeft op het zelfvertrouwen en de motivatie van onze jonge kinderen. Met als doel dat jonge kinderen gaan presteren naar de verwachtingen die een professional van ze heeft.

De jonge kind professional doet ertoe omdat hij/zij dagelijks zorgt voor een kwalitatief hoogwaardig educatief aanbod met doelen die aansluiten bij het ontwikkelniveau van de kinderen. Om goed zicht te houden op het niveau zie je onze professionals observeren, evalueren en weer plannen maken om het jonge kind te helpen de volgende stap te maken. Er is daarom veel ruimte in het aanbod voor differentiatie en diversiteit.

Het contact met de ouders willen we goed neerzetten vanaf de eerste dag dat onze jonge kinderen de school binnenkomen. We zien ouders als een serieuze samenwerkingspartner bij de ontwikkeling van hun jonge kind. Op onze scholen zijn de professionals geïnteresseerd in de verhalen van de ouders over hun kinderen. We weten dat wanneer ouders hun kinderen thuis stimuleren dit een positief effect heeft op de ontwikkeling van jonge Kind(eren). Daarom zie je in onze scholen dat we ouders in oudergesprekken ook stimuleren om hoge verwachtingen van hun jonge kinderen te hebben.

Hoe zou je dat terug kunnen zien op onze scholen?

Professionals bij BOOR zie je veel kansen benutten om hoogwaardige interactie tussen jonge kinderen, maar ook tussen de professional en de jonge kinderen te stimuleren. Je ziet bij ons professionals die zij het hogere orde denken stimuleren door:

- iets juist niet uit te leggen;
- stimulerende en open vragen te stellen;
- door de kinderen zelf veel taal te laten produceren.

Je ziet onze professionals de hypothesen van kinderen weerleggen door telkens met een tegenvoorbeeld te komen en kinderen daarmee te stimuleren om te blijven nadenken.



Professional: 'Wauw! Kijk die schoenen eens! Wat bijzonder. Ze geven licht als je je voet neerzet.'

Kind: 'Ja, dit doen ze.' [springt een paar keer op en neer]

Professional: 'Hoe kan dat nou? Hoe gaan die lichtjes aan?'

Kind: 'Omdat ze nieuw zijn.'

Professional: 'Hmm. Die van mij zijn ook nieuw, maar die geven geen licht.'

Omdat onze professionals hoge verwachtingen hebben zijn er regelmatig gesprekken tussen de leerkracht en het jonge kind. Daarin tonen zij, in daad en woord dat ze trots zijn op de jonge kinderen en nodigen hun uit te vertellen wat ze gedaan hebben en hoe ze denken de volgende stap te maken. Er is ruimte voor het jonge kind om te vertellen waar hij/zij zelf trots op is. Behaalde en nog te behalen doelen hangen bijvoorbeeld zichtbaar in de klas en er kan een 'hier ben ik trots op-bord' in de klas hangen.

Op onze scholen zijn de jonge kinderen zo veel mogelijk aanwezig bij de voortgangsgesprekken met hun ouders, waarbij zij zelf trots kunnen vertellen. Bijvoorbeeld via een portfolio, welke stappen ze gemaakt hebben en aan welke doelen ze hebben gewerkt.

Met name op scholen met veel jonge kinderen die door systematische onder-realisatie hun potentieel niet vanzelfsprekend waarmaken, wordt gewerkt aan een sterke verbinding tussen school en thuis. Leerkrachten werken aan een vertrouwensband met ouders en doen activiteiten om de (taal)omgeving thuis te stimuleren. Afhankelijk van de kennis van ouders worden bijvoorbeeld praat, spel- en (voor)leesactiviteiten aangeboden. Een belangrijk aandachtspunt hierbij is het inzetten van de moedertaal.

Ik wil aan de slag met de visie op mijn school »

⁴ Met systematische onder-realisatie wordt bedoeld: opgroeien in een (permanente) omgeving waarbij sprake is van een gebrek aan emotionele en educatieve interacties als gevolg van bijvoorbeeld stress (door armoede), een beperkt taalaanbod, weinig tot geen informeel leren of het gebrek aan mogelijkheden voor motorische exploratie.

3. Leerlingen anders en uniek behandelen



We zijn soms geneigd om zwakke leerprestaties toe te schrijven aan kindkenmerken en aan de thuissituatie, terwijl de leerprestaties van kinderen voor 20 tot 30 procent worden bepaald door het handelen van het leerkrachtenteam. Bij Stichting BOOR weten we dit en reflecteren we op ons handelen door samen data te duiden. Jonge kinderen bereiken leerdoelen in kleine tussenstappen en tonen hun vaardigheden tijdens het werken en spelen, waardoor het belangrijk is dat professionals dagelijks observeren tijdens de activiteiten op school en de professionals de observaties samen met elkaar interpreteren. Wat betekenen de resultaten? Welke factoren, bijvoorbeeld materialen of het handelen van de professional, beïnvloeden deze resultaten? Als teams samen onderzoek doen naar de vorderingen van individuele jonge kinderen en de groep als geheel levert dit interessante gesprekken en nieuwe inzichten op om voor ieder kind het verschil te maken. Op onze scholen hebben professionals actuele kennis van de ontwikkeling van jonge kinderen en verzamelen zij systematisch observatiegegevens. Dit helpt ons te bepalen hoe we jonge kinderen kunnen ondersteunen bij de volgende stap in hun ontwikkeling. Daarin zijn we kritisch naar onszelf en durven we scherpe keuzes te maken. We vragen onszelf daarbij af ‘welke doelen stel ik voor welke kinderen’ en ‘met welk aanbod kan ik deze doelen bereiken?’ Als het niet is gelukt, zoeken we voor specifieke jonge kinderen naar mogelijkheden om deze doelen wel te bereiken.

Hoe zou je dat terug kunnen zien op onze scholen?

Op onze scholen weten we dat de eerste slag een daalder waard is, daarom investeren we in een goede doorgaande leerlijn met de voorschoolse voorzieningen. De bevindingen over het jonge kind dat op een van onze scholen binnenkomt en afkomstig is uit de voorschool, nemen we serieus. Onze bevindingen koppelen we weer terug, omdat we met elkaar reflecteren en van elkaar willen leren om een stevige doorgaande lijn met elkaar te ontwikkelen en te borgen.

Onze collega's (leerkrachten, intern begeleider, pedagogisch medewerker en de directeur) kijken regelmatig bij elkaar of met elkaar in de klas en we reflecteren samen op ons handelen. We werken met een grove jaarplanning, maar als uit de observaties of evaluaties blijkt dat we moeten bijsturen dan zullen we aanpassingen doen. Jonge kinderen die meer of extra ondersteuning nodig hebben worden tijdig waargenomen. Samen met een collega of de intern begeleider denken we in mogelijkheden om dit kind snel de juiste ondersteuning te bieden om tot ontwikkeling te komen.

Ik wil aan de slag met de visie op mijn school »

4. Ruimte voor verschil



In onze scholen is een ontwikkelingsgerichte aanpak zichtbaar in de kleutergroepen. Er is sprake van een gebalanceerde aanpak, met inbreng van de professional, maar ook met ruimte voor kindinitiatieven.

In deze aanpak ondersteunt de professional interacties en exploraties van kinderen in een rijke leeromgeving. Jonge kinderen hebben in deze aanpak vrijheid om keuzes te maken tussen speelhoeken (zoals de bouwhoek, zand- en watertafel) en de verschillende activiteiten. De professional organiseert de activiteiten in de speelhoeken zo dat specifieke, zorgvuldig geplande doelen bereikt worden. Jonge kinderen leren het meest van een professional die:

- In spel interacteert met de kinderen;
- Open- en hogere orde vragen stelt;
- Woorden geeft aan objecten en handelingen;
- Suggesties doet die het taal-denkvermogen van kinderen uitbreidt.

Om ontwikkeling te ondersteunen en te stimuleren dienen materialen en activiteiten brede ervaringen te bieden of uit te lokken. Professionals stemmen hun aanbod af op de ontwikkeling en de ervaringen van de kinderen in de groep.

Hoe zou je dat terug kunnen zien op onze scholen?

We zien in onze klassen afgestemd materiaal (dus geen overvolle hoeken), die regelmatig afgewisseld worden. De ruimte is zo ingericht, denk aan afgebakende hoeken, dat kinderen zich veilig voelen en ruimte biedt aan verschillende soorten spel en activiteiten. We zien vooral voor de kinderen herkenbare en echte spullen en materialen die handelingen uitlokken om tot dieper spel te komen.

Echte materialen zijn letterlijk alle materialen die je zintuiglijk kan waarnemen en waar kinderen bepaalde handelingsmogelijkheden in kunnen (gaan) herkennen. Je kunt immers niet nat worden van een afbeelding van een glas water. Als het in een prentenboek gaat over de smaak of geur van water is er dus een glas water om te proeven, voelen en ruiken. Van zintuiglijke ervaringen (zien, horen, voelen, proeven en ruiken) leren jonge kinderen abstracte begrippen en krijgen woorden zoals 'nat' diepere en echte betekenis.

We zien kinderen die actief meehelpen met het verzamelen of maken van materialen. Dat draagt bij aan het gevoel van eigenaarschap. De materialen kunnen ook van buiten komen.

We zien veel open materialen, want deze prikkelen de creativiteit van kinderen. Inhoudelijk zien we brede uitdagende thema's waarin kinderen nog iets te leren hebben en dat speelbaar is ('wij maken een museum i.p.v. vaders- en moedersdag') van belang. Hoeken zijn niet statisch, maar ze ontwikkelen zich mee met het thema. Per thema wordt afgewogen welke materialen plaatsmaken voor andere materialen en hoe ze doelgericht met elkaar verbonden kunnen worden gedurende een thema.

Ik wil aan de slag met de visie op mijn school »

5. We bieden een brede basis



In onze scholen werken we in de onderbouw met rijke, aansprekende thema's die de belevingswereld van kinderen vergroot. De leerinhouden worden in samenhang en in de zone van naaste ontwikkeling aangeboden zodat de kinderen tot dieper leren kunnen komen. Tijdens de thema's hebben zowel de professional als de jonge kinderen inbreng om het thema te verrijken of een nieuwe speel- en ontwikkelimpuls te geven. Hierdoor sluiten de thema's aan bij de natuurlijke interesse van de kinderen, waardoor ze betekenisvol kunnen leren. De thema's zijn breed genoeg om er langere tijd aan te kunnen werken, maar ook specifiek genoeg om er concrete leerinhouden aan te kunnen verbinden. De thema's zijn speelbaar en actief. In plaats van het thema Lente, kun je denken aan thema's als 'wij leggen een moestuin aan' of 'de kip legt eieren'. Op die manier komen kinderen in de hoeken op hun eigen niveau tot rijk spel en wordt er verder gewerkt aan de verschillende leerinhouden en ontwikkelingsgebieden. Naast taal, rekenen, motoriek, sociaal-emotionele en creatieve ontwikkeling, is er aandacht voor het stimuleren van executieve functies. De professional werkt planmatig en plant de verschillende leerinhouden en de bijbehorende leeractiviteiten beredeneerd in, gericht op de zone van naaste ontwikkeling.

Hoe zou je dat terug kunnen zien op onze scholen?

We zien in onze klassen diverse hoeken die passend zijn bij het thema. De professional richt zoveel mogelijk samen met de kinderen een rijke spelomgeving in. De materialen in de hoeken spreken de verschillende ontwikkelingsgebieden aan. De professional plant leeractiviteiten in, die het spel in de hoeken verder verrijken en verdiepen. Er wordt gewerkt met themaplanningen waarin de verschillende ontwikkelgebieden steeds terugkomen. In de planning is voldoende ruimte om flexibel in te spelen op de inbreng van de kinderen om aan te sluiten bij de zone van naaste ontwikkeling. Daarnaast is expliciet tijd ingeruimd om mee te spelen in de hoeken en kleine kringen aan te bieden. De planning, waar ruimte is voor een logboek, is gekoppeld aan een (groeps)plan waarin de ontwikkelingsdoelstellingen terugkomen.

Ik wil aan de slag met de visie op mijn school »

Aan de slag met de Visie op het jonge kind

Wil je aan de slag met de visie op jouw school? Verschillende scholen binnen BOOR hebben hier al positieve ervaringen mee opgedaan.

| Wie? | Contact | Website | Ervaring binnen BOOR |
|------------------------------------|--|-----------------------------------|------------------------------|
| Remko Appel | remko@r-appel.nl 06-54774817 | Naar de website » | Waterlelie en de Vierambacht |
| Monique Jeurissen | m.jeurissen@cedgroep.nl 0619806111 | Naar de website » | Kameleon |
| Lianne Jongsm Kleuterspecialist | lianne@dekleuterspecialist.nl 06-28770907 | Naar de website » | Plevier |
| Mike Nijskens | mike@topwijs.nl 0623787924 | Naar de website » | KC IJsselmonde |



Tip: Nodig altijd meerdere adviseurs op school uit. Zo weet jij of de manier van werken aansluit bij het team en wat het team nodig heeft in de begeleiding!